

12.12.2024

STM131:00/2021
VN/28917/2021**2024/9 HTP-JAOSTON KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA 12.12.2024**

Aika 12.12.2024 klo 13.05-13.55

Paikka: Teams-etäkokous

Läsnä

Sirkku Saarikoski	STM, puheenjohtaja
Satu Auno	Etelä-Suomen avi, jäsen
Riitta Työläjärv	SAK, jäsen
Piia Taxell	TTL, jäsen
Jenni Uljas	Teollisuusliitto, jäsen
Auli Rytivaara	EK, jäsen
Mirva Ojala	Kemianteollisuus, jäsen
Tanja Ylitöyrä	STM, asiantuntijasihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. HTP-asetus ja raja-arvojen perustelumuistio

- Alumiinin jaetta koskeva muutosehdotus asetukseen ja HTP-muistioon

Työnantajapuoli oli selvittänyt asiaa, kuten edellisessä kokouksessa sovittiin. Ojala kertoi, että asiasta oli keskusteltu kahdessa kokouksessa ja ehdotukselle ei nähty estettä. Päätettiin, että muutetaan asetusluonnosta niin, että alumiinin ja sen niukkaliukoisten yhdisteiden raja-arvo koskee hengittävää jaetta eikä alveolijaetta.

4. Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä

- kemikaaliluettelo

Ojala kertoi, että asiasta on keskusteltu, mutta sitä koskevat selvittelyt ovat vielä kesken. Päätettiin, että asian selvittämistä jatketaan ja asiaan palataan seuraavassa kokouksessa.

5. Tuleva syöpädirektiivin 6. päivitysdirektiivi; etukäteisvalmistelu/taustoitus

Puheenjohtaja kertoi, että kun komissio antaa ehdotuksensa päivitysdirektiiviksi, sitä usein käsitellään neuvoston kokouksessa jo 1-2 viikon kuluttua. Tämän vuoksi kansallisen kannan muodostamisella on ehdotuksen saavuttua kiire ja siihen on hyvä valmistautua jo ennakkoon. Usein HTP-jaoston jäseniltä joudutaan pyytämään hyväksyntää muistioille hyvin lyhyellä varoitusaajalla. Tätä silmällä pitäen puheenjohtaja kävi ehdotukseen todennäköisesti sisältyvät asiat läpi.

Ehdotus on tulossa vuoden 2025 alussa. Komissio tekee ehdotuksensa käytännössä aina työsuojelun neuvoa-antavan komitean ehdotusten pohjalta. Tällä kertaa olennaisin ehdotus Suomen kannalta koskee kobolttia. Sitä

käytetään akkuteollisuudessa mkl. sähköautoissa, samoin monissa muissa tuotteissa. Suomi on EU:n ainoa koboltin tuottaja ja Kiinan jälkeen toiseksi suurin koboltin jalostaja. Käytiin läpi valmistus- ja maahantuontimääriä ja altistuvien työntekijöiden määrätietoja. Työsuojelun neuvoo-antavan komitean raja-arvoehdotuksen mukaan kahden vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta tulisi voimaan hengittävälle jakeelle raja-arvoksi $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ja alveolijakeelle $4,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Tämä vastaa Suomen nykyistä HTP-arvoa. Tällä raja-arvolla jäännösriski olisi 4 syöpätapausta per 1000 työntekijää. Kuuden vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta raja-arvot putoaisivat puoleen. Raja-arvoa arvioitaisiin uudelleen 13 vuoden kuluttua. TTL on tehnyt 992 koboltia koskevaa mittausta, ja näytteistä 90 % oli alle $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Taxell kertoi, että korkeista tuloksista merkittävä osa on saatu tilanteissa, joissa on käytetty hengityksensuojainta. Puheenjohtaja jatkoi, että korkeita pitoisuuksia on mitattu metallinjalostuksessa ja jättemateriaalien käsittelyssä. Muutama koboltituotannossa ja kovametallien valmistuksessa toimivaan yritykseen oli oltu yhteydessä ja näiltä saatujen tietojen mukaan käytössä on kattavat riskinhallintakeinot mukaan lukien hengityksensuojaimet ja näitä hyödyntäen esitetyt raja-arvot eivät aiheuta yrityksissä ongelmia. Työsuojelun neuvoo-antavan komitean kantaan on kirjattu, että tietyillä sektoreilla voi olla tarve käyttää hengityksensuojaimia, jotta työntekijöitä voidaan kunnolla suojella. Työnantajapuoli voi halutessaan selvittää asiaa lisää yritysten kanssa. Taxell kertoi, että koboltimetallit on luokiteltu syöpävaarallisiksi vasta muutama vuosi sitten, siksi niitä ei näy vanhemmissa tiedoissa ASA-rekisterissä.

Puheenjohtaja kertoi, että PAH-yhdisteille ehdotetaan raja-arvoksi $70 \text{ ng}/\text{m}^3$, siirtymäaikana tietyillä haasteellisilla sektoreilla $140 \text{ ng}/\text{m}^3$. Mittauksia on tehty bentso(a)pyreenille. TTL:ssä on mittaustuloksia bentso(a)pyreenistä. Esitetty raja-arvo $70 \text{ ng}/\text{m}^3$ ylittyi 17%:ssa mittauksista. Taxell kertoi, että korkeampia tuloksia on saatu teräs-, sellu- ja kartonkipuolen mittauksissa. Mittarit ovat olleet kiinteässä mittauspaikassa, ja ei tiedetä, oliko juuri kyseisessä paikassa ollut työntekijä.

Keskusteltiin yleisesti raja-arvoista ja esitettiin näkemys, että yrityksiä ei haluta saattaa vaikeaan tilanteeseen kiristyvien arvojen takia, mutta työntekijöiden suojelu on pääasia ja syöpälainsäädännön ensisijainen tavoite. Jos se on kohtuudella mahdollista, suojelun tasoa tulee parantaa. Yritysten tilanne on kuitenkin tärkeää selvittää, koska jos uudet raja-arvot aiheuttavat haasteita joillakin aloilla, siitä tulee kertoa Suomen kantamuistiossa, samoin siitä, miten näilläkin aloilla päästään raja-arvoon tietyillä toimenpiteillä. Nämä tiedot edesauttavat päätöksentekoa. Jotta muistioon voidaan kirjoittaa, että raja-arvo ei aiheuta ongelmia Suomessa, sille pitää olla perusteet. EU-neuvotteluissa voi myös kertoa muille maille, miten Suomessa päästään raja-arvoihin. Puheenjohtaja totesi, että jos jäsenet tietävät jonkin alan, jolta näistä ehdotuksista pitäisi kysyä, se olisi hyvä tietää. Työläjäri toivoi myös jäännösriskien käsittelyä kantamuistiossa etenkin niiden aineiden osalta, joilla jäännösriski on korkea.

Puheenjohtaja kertoi, että isopreenille ehdotetaan raja-arvoa $8,5 \text{ mg}/\text{m}^3$. Suomessa ei ole aineen maahantuontia eikä mittauksia, TTL ei ole koskaan mitannut sitä. Raja-arvo ei aiheuttane ongelmia. Taxell vahvisti, että isopreeniä ei ole TTL:ssä tutkittu.

Puheenjohtaja kertoi, että 1,4-dioksaanille on jo nykyisin olemassa EU:n indikatiivinen raja-arvo. Aine on luokiteltu hiljattain syöpävaaralliseksi, joten raja-arvo täytyy siirtää nyt syöpädirektiiviin sitovaksi arvoksi. Ehdotettava raja-arvo tullee olemaan $7,3 \text{ mg}/\text{m}^3$. ASA-rekisteriin on ilmoitettu 17 henkilöä altistuneeksi. TTL on tehnyt yksittäisiä mittauksia. 1,4-dioksaanin valmistus ja maahantuonti Suomessa oli 5 000 tonnia vuonna 2021. Raja-arvo ei aiheuttane ongelmia.

Puheenjohtaja kertoi, että hitsaushuuruille ei esitetä raja-arvoa, vaan ne tulisivat syöpädirektiivin liitteeseen 1 listattaviksi syöpävaarallisina prosesseina. EU:lta on tulossa ohjeistus hitsaushuuruille. Samoin pölyille toivotaan saatavan raja-arvo, jota voitaisiin soveltaa hitsaushuuriin.

6. Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi, että jaostolla on ollut tarkoitus arvioida endotoksiinien raja-arvoa. TTL:llä on meneillään LAKU-hanke koskien lypsykarjan vaihtoehtoisia kuivikeratkaisuja. Hankkeesta tullaan saamaan ajantasaista tietoa endotoksiineihin liittyen. Asian käsittely jaostossa voi odottaa hankkeen valmistumista.

Puheenjohtaja kertoi, että TTN:n toimikauden vaihtuessa myös HTP-jaosto tulee asettaa uudelleen. Asettamispäätös tehdään vasta ensi vuoden puolella TTN:n kevätkauden ensimmäisessä kokouksessa. Hän kysyi, jatkavatko kaikki nykyiset jäsenet uudessa HTP-jaostossa. Auno kertoi, että hänen pitää vielä AVI:n johdolta varmistaa mahdollisuutensa jatkaa jaostossa.

7. Seuraavat kokoukset

Kevään kokouksista lähetetään Doodle-kysely. Sovittiin, että ensi vuonna yritetään pitää ainakin yksi läsnäkokous.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.55.

Sirkku Saarikoski

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri